

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

P 0 6 1 A 3 0 1 1 1

SPOMLADANSKI ROK

SLOVENŠČINA KOT DRUGI JEZIK

Izpitna pola 1

Razčlemba neumetnostnega besedila

Torek, 13. junij 2006 / 60 minut

*Dovoljeno dodatno gradivo in pripomočki: kandidat prinese s seboj nalivno pero ali kemični svinčnik.
Priloga z neumetnostnim besedilom je na perforiranem listu, ki ga pazljivo iztrga.
Izpitni poli sta priložena dva ocenjevalna obrazca.*

POKLICNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila. Ne obračajte strani in ne začenjajte reševati nalog, dokler Vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite oziroma vpišite svojo šifro na označeno mesto zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca.

V tej izpitni poli je 24 nalog. Rešitve vpisujte z navadno rabo velikih in malih pisanih ali tiskanih črk v prostor, ki je za to predviden, z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Pri nalogah izbirnega tipa za odgovor obkrožite samo po eno črko, če v navodilu za reševanje naloge ni določeno drugače.

Pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom. Naloge, pisane z navadnim svinčnikom, se točkujejo z nič (0) točkami. Pišite razločno. Nečitljive rešitve ter nejasni popravki se točkujejo z nič (0) točkami. Če se zmotite, napačno rešitev prečrtajte in napišite novo. Rešitve, vpisane s samimi velikimi črkami (verzalkami), se točkujejo z nič (0) točkami.

Pazite na slovnično in pravopisno pravilnost odgovorov.

Število točk, ki jih lahko dobite za posamezne naloge, je navedeno v izpitni poli.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti.

Želimo Vam veliko uspeha.

Ta pola ima 12 strani, od tega 4 prazne.

Priloga k izpitni poli 1

NAHRBTNIKARJI

KAKŠNE FILME BOM UPORABLJAL

Če hočeš s potovanja prinesiti kvalitetne posnetke, potrebuješ poleg dobrega fotoaparata tudi dobre filme. Najprej se odloči, za kaj boš posnetke sploh potreboval: ali boš ob njih užival sam ali jih boš kazal sorodnikom in znancem, jih boš predvajal na predavanjih z diapozitivi, jih objavljaj v potopisih ali pa bi z njimi rad napolnil album. Ali ti je pomembneje, da občudujejo tvoje posnetke ali da ti zavidajo potovanje in vse, kar si tam videl?

Če ti zadošča samo dokument s potovanja, uporabljal najcenejše filme. Zanimivo je, da so barvni filmi v zadnjih letih postali cenejši od črno-belih. Ne pričakuj vrhunskih posnetkov: kontrast bo včasih slab, barve bodo nenaravne, svetli deli bodo »požrti«, črno bo nadomestila zelena, rjava ali – v najboljšem primeru – siva barva. Treba pa je pripomniti, da je tehnika že toliko napredovala, da so tudi najcenejši filmi precej dobri.

Če še ne veš: **pozitivni (dia)** filmi so tisti, ki jih gledaš s projektorjem, **negativni** pa tisti, iz katerih daš izdelati slike »za v album«. Razviti negativni film je oranžnorjave barve.

Pozitivni filmi so dražji od negativnih, ponujajo pa več možnosti.

- Negativnih posnetkov seveda ne moreš gledati z diaprojektorjem, iz diafilma pa lahko daš izdelati fotografije.

- Tudi uredniki revij raje objavljajo diase kot pa negative.

- Če računaš še razvijanje in kopiranje, negativni filmi niti niso bistveno cenejši od pozitivnih.

- In kar je najvažnejše: pri negativnih filmih nikoli nimaš kontrole nad kvaliteto izdelanih kopij. Kadar daš izdelati papirno kopijo z diafilma, lahko uslužbencu laboratorija mirno pokažeš, da se njegov

izdelek ne ujema z originalom, pri negativnem filmu pa ga zlepa ne boš prepričal. Celó v istem laboratoriju ti bodo z istega negativa prihodnjič izdelali popolnoma drugačno »sliko«, trdili pa bodo, da je za slabo kvaliteto

Skodelica kave (Madrid)

kriv že tvoj negativ.

Skratka: vsekakor bolj priporočam diafilme.

Janin Klemenčič

(Prirejeno po reviji GEA, februar 1999.)

PRAZNA STRAN

Pozorno preberite izhodiščno besedilo in rešite naloge.

1. Obkrožite črko pred trditvijo, ki ustreza glavni temi izhodiščnega besedila.
  - a) Kako najceneje razvijemo film?
  - b) Katere filme uporabljamo na potovanjih?
  - c) Kako razvijamo filme?
  - č) Kje lahko objavimo fotografije?
  - d) Kako se pripravimo na potovanje?

(1)

2. Katerim bralcem revije Gea je predvsem namenjeno izhodiščno besedilo?

---

(1)

3. Ugotovite, kaj je bil glavni namen tvorca besedila.
  - a) Vplivati na naslovnikovo ravnanje.
  - b) Pojasnjevati strokovne izraze.
  - c) Navezati stik z naslovnikom.

(1)

4. Sporočevalec v besedilu naslovnika neposredno nagovarja. Iz prvega odstavka izpišite dva primera, s katerima boste to dokazali.

---

(2)

5. Avtor je v prvem odstavku zastavil veliko vprašanj. V povedi pojasnite, zakaj ni postavil samo enega.

---

(3)

6. Kateri način razvijanja teme prevladuje v tretjem odstavku (*Če še ne veš ...*)? Ustrezno črko zapišite na črtico.

tretji odstavek _____
  - a) utemeljevanje
  - b) razlaganje
  - c) opisovanje
  - č) obveščanje

(1)

7. V naslednjih povedih podčrtajte ustrezne trditve ob poševnicah.

V besedilu je veliko izmišljenih podatkov/praktičnih nasvetov, zato je besedilo umetnostno/neumetnostno.

Besedilo je namenjeno določenemu posamezniku/množičnemu naslovniku, zato je besedilo zasebno/javno.

(2)

8. Med naslednjimi trditvami štiri ustrezajo vsebini izhodiščnega besedila. Obkrožite črke pred njimi.

- a) Napotki za fotografiranje so namenjeni samo fotografom začetnikom.
- b) Avtor ne odsvetuje najcenejših filmov.
- c) Barvni filmi so zadnje čase cenejši od črno-belih.
- č) Preden izberemo film, moramo določiti namen fotografiranja.
- d) Tudi cenejši filmi dosegajo vrhunske rezultate.
- e) Stroški z negativnimi filmi so približno enaki stroškom s pozitivnimi.
- f) Avtor svetuje, da fotografiranje prepustimo fotografom, ki imajo laboratorije.

(4)

9. V povedih zapišite tri dokaze, s katerimi avtor utemeljuje prednost posnetkov, narejenih iz pozitivnih filmov.

- a) _____
- b) _____
- c) _____

(4)

10. Ugotovite, v kateri naklonski obliki so naštetih glagoli, in pojasnite rabo te oblike.

odloči se, (ne) pričakuj, uporablja

Naklonska oblika je _____.

Pojasnite rabo. _____

_____

(2)

11. Prva dva glagola iz 10. naloge uporabite v povedih tako, da bosta v povednem naklonu (ne spreminjajte osebe in števila).

_____

_____

(3)

12. Iz zadnje alineje (*In kar je ...*) izpišite po dva samostalniška in pridevniška zaimka tako, da jih ustrezno uvrstite v preglednico.

Samostalniška zaimka	Pridevniška zaimka

(2)

13. Iz naslednjih besednih zvez tvorite pridevnika.

tak, ki ni uporaben _____

tak, ki ni razvit _____

(1)

14. Na črtici ob izrazih za barve zapišite črko ustreznega pomena.

oranžnorjav ____

črno-bel ____

a) rjav z oranžnimi odtenki

b) oranžen in rjav

c) črn in bel

č) siv

d) bel s črnimi odtenki

e) črn z belimi odtenki

(2)

15. Besedo *potovanje* uporabite v dveh stavkih. V prvem naj bo uporabljena v vlogi osebka in v drugem v vlogi prislovnega določila.

(Osebek) _____

(Prislovno določilo) _____

(3)

16. Prevzetim besedam pripišite domače sopomenke.

kvaliteten _____

kontrast _____

kontrola _____

(3)

17. V povedi *Tudi uredniki revij raje objavljajo diase* podčrtajte žargonski izraz.

(1)

18. V prvih dveh povedih besedila sta dve besedi iz iste besedne družine. Izpišite ju.

_____ (1)

19. Stavka v prvi povedi prvega odstavka (*Če hočeš ...*) sta v

- a) pojasnjevalnem razmerju.
- b) posledičnem razmerju.
- c) pogojnem razmerju.

(1)

20. Postavite ustrezna ločila v naslednjih povedih.

Kakšne filme bom uporabljal

Odločiti se moraš kakšne filme boš uporabljal

Ugotoviti moraš ali želiš fotografije objaviti ali z njimi napolniti album

(2)

21. Obkrožite črki pred povedma, v katerih sta slovnični napaki. Napaki tudi popravite, tako da prečrtate napako in nad njo napišete pravilno besedo.

- a) Z uslužbencom laboratorija lahko ugotovita, da je negativ dober.
- b) S potovanij lahko prineseš dobre posnetke.
- c) Razvijanje pozitivnih filmov ni cenejše od razvijanja negativnih.
- č) V zadnjih letih so tudi barvni filmi cenovno ugodni.

(3)

22. Na črte vstavite manjkajoči črki/manjkajočo črko.

Na ra____tavi so predstavili fotografije najbo____ših fotografov.

Fotografije sem posnel v Posto____ski jami med novemb____skimi počitnicami.

Na ko____skih dirkah sem naredil najlepše posnetke konjev.

(2)

23. Dopolnite povedi tako, da boste besedne zveze v oklepajih postavili v pravilni sklon.

Pred _____ (dva tedna) sem zmagal na natečaju z

_____ (dve sliki).

Na potovanje nisem pozabil vzeti _____ (svoj aparat).

(3)

24. Napišite uradno prošnjo.

Predstavljajte si, da ste Igor/Petra Gros, član/-ica fotografskega krožka Dias na šoli. Med šolskim letom ste fotografirali utrip življenja na šoli. Ob zaključku šolskega leta pripravljate razstavo z naslovom Življenje na šolskih hodnikih. Ker spremljate in občudujete delo priznanega koprškega fotografa, ga vljudno prosite, da bi spregovoril nekaj uvodnih besed v otvoritvenem delu. (Manjkajoče podatke si izmislite sami.)

(12)

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN

PRAZNA STRAN